

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ,
ФІНАНСАХ ТА МЕНЕДЖМЕНТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування

та фондовий ринок

(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких
структур

(назва)

Укладач: Метеленко Н.Г., д.е.н., професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва
та фінансів

,Оглобліна В.О., к.е.н., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів

Протокол № 8 від "07" грудня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового інституту
ім. Ю.М. Потебні

Протокол № 5 від "27" грудня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

(підпис)

Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Гарант ОП

(підпис)

Ю.В. Дятлова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Відповідальний за секцію «Економічні науки»

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Загальна кількість годин – 90	Цикл дисциплін: вільного вибору студента в межах Університету	
		Семестр:	
Освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур	Змістових модулів – 4	3-й	
		-	
		Лекції	
		26 год.	
		Самостійна робота	
		64 год.	
		-	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 4	Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейські інтеграційні процеси в економіці, фінансах та менеджменті» є формування професійних навичок та розповсюдження спеціалізованих знань про економічні засади європейської інтеграції як в межах ЄС, так і процесі європейської інтеграції України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Європейські інтеграційні процеси в економіці, фінансах та менеджменті» є такі:

- виявити системну сутність економіки у європейській інтеграції;
- ознайомитися з особливостями функціонування сучасного ЄС;
- дослідити характерні ознаки економічної політики Європейського Союзу за її основними векторами;
- вивчити еволюцію та сучасний стан процесів Європейської інтеграції України з поглибленим акцентом на Угоду про асоціацію ЄС;
- розглянути особливості програм та проектів ЄС, які можна реалізувати в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання (знання, уміння тощо) та компетентності:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
<p>Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій нестандартній ситуації.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій). Дослідницький (самостійна робота, проекти).</p>
<p>Програмні результати навчання: ПР 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності. ПР 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, ситуаційно-практичний, із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій). Контрольні заходи: – теоретичне тестування за змістовим модулем; – виконання письмових практичних завдань, проблемно-орієнтованих кейсів за змістовим модулем.</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Європейські інтеграційні процеси в економіці, фінансах та менеджменті» спирається на результати навчання та компетентності, набуті студентами після вивчення, зокрема, дисциплін «Міжнародна економіка», «Національна та регіональна економіка», інших спеціалізованих економічних дисциплін.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної інтеграції.

Міжнародні інтеграційні процеси: передумови формування, стадії економічної інтеграції. Реальна, функціональна та інституціональна інтеграція. Види моделей: «економічна інтеграційна модель», «модель міжурядового співробітництва». Поступова інтеграція (на прикладі сучасного ЄС). Феномен інтеграції – співвідношення економіки і політики.

Змістовий модуль 2. Інтеграційні процеси в Україні та світі.

Становлення і сучасні тенденції інтеграційних процесів ЄС. Особливості сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції. Про Конституцію ЄС: переваги та недоліки. Становлення відносин України і ЄС. Угода про партнерство та співробітництво. Євроінтеграція у зовнішньополітичних

планах українського керівництва. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом. Введення безвізового режиму.

Змістовий модуль 3. Європейська економічна інтеграція.

Інтенсивність міжнародної торгівлі як індикатор ступеня інтеграції. Розвиток європейської економічної інтеграції. Спільна оборонна і безпекова політика. Сценарії майбутнього Європейської оборони. Україна в процесах європейської інтеграції. Зміни і доповнення до конституцій країн- членів ЄС при вступі до ЄС. Європейська та Євроатлантична інтеграція.

Змістовий модуль 4. Економічна безпека України та євроінтеграційні процеси.

Економічна безпека як критерій ефективності економічної стратегії держави. Основні компоненти економічної безпеки. Безпека підприємства. Складові економічної безпеки та їх стисла характеристика. Складові фінансової безпеки та їх стисла характеристика. Виробнича безпека - індикатори оцінки, причини втрати виробничої безпеки. Безпека банківської системи. Енергетична безпека та її характерні ознаки. Про демографічну та соціальну безпеку як складові економічної безпеки України.

4. Структура навчальної дисципліни

№ змістового модуля	Усього годин	Аудиторні (контактні) види занять, год.						Самостійна робота, год.		Система накопичення балів (максимальний бал)		
		Усього		Лекційні		Практичні				ТЗ*	ПЗ*	Усього
		форма навчання										
		о/д	з/дис т	о/д	з/дис т	о/д	з/дист	о/д	з/дис т			
1	15	6		6				9		15	-	15
2	15	6		6				9		-	15	15
3	15	8		8				7		15	-	15
4	15	6		6				9		15	-	15
Усього:	60	26		26				34		45	15	60
**ПСК - залік	30							30		30	10	40
Загалом:	90	26						64		75	25	100

*ТЗ, ПЗ - відповідно теоретичні та практичні завдання

**ПСК - підсумковий семестровий контроль

5. Темати лекційних занять

№ ЗМ*	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Міжнародні інтеграційні процеси (передумови формування), стадії економічної інтеграції.	2	-
2	Теоретичні моделі європейської інтеграції.	2	-
3	Становлення і сучасні тенденції інтеграційних процесів ЄС.	2	-
4	Історія європейської інтеграції України.	2	
5	Інтенсивність міжнародної торгівлі як індикатор ступеня інтеграції.	2	
6	Розвиток європейської економічної інтеграції, зовнішня і безпекова політика ЄС.	4	
7	Україна в процесах європейської інтеграції.	4	-
8	Економічні проблеми України та перешкоди інтеграції.	4	
9	Економічна безпека України та євроінтеграційні процеси.	4	-
Разом:		26	-

6. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ *ЗМ	Поточні контрольні заходи (ПКЗ)		Критерії оцінювання	Усього балів
	вид ПКЗ	зміст ПКЗ		
1	2	3	4	5
1	ТЗ №1 - Тест	Питання для підготовки: Теоретичні основи міжнародної інтеграції	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей) - до 15 балів	15
Усього за ЗМ 1	1			15
2	ПЗ №1 - Індивідуальне домашнє завдання	Питання для підготовки: Презентація на тему «Розширення ЄС за рахунок країн Центральної та Східної Європи (на прикладі окремої країни)»	ІДЗ оцінюється: за Презентацію студент може отримати до 15 балів.	15
Усього за ЗМ 2	1			15
3	ТЗ №2 - Тест	Питання для підготовки: Європейська економічна інтеграція	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей) - до 15 балів	15
Усього за ЗМ 3	1			15
4	ТЗ №3 - Тест	Питання для підготовки: Економічна безпека України та євроінтеграційні процеси	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей) - до 15 балів	15
Усього за ЗМ 4	1			15
Усього за ЗМ 1-4	4			60

*ЗМ - змістовий модуль; **ТЗ, ПЗ - відповідно теоретичне та практичне завдання;

*** - індивідуальне завдання та вказівки з його виконання завантажено у системі Moodle ЗНУ за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11683>

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Підсумкові контрольні заходи (ПСКЗ)		Критерії оцінювання	Усього балів
	вид ПСКЗ	зміст ПСКЗ		
Залік	Теоретичне завдання: Тестування	Теоретичне завдання у форматі комплексного тесту, до якого включено 40 питань з усіх змістових модулів. Тест передбачає відповідь на теоретичні питання.	Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з варіантів відповідей). Правильна відповідь оцінюється у 1 бал, неправильна - у 0 балів.	40
Усього за ПСКЗ	2	<i>Примітка:</i> У разі дистанційної форми навчання залік проходить повністю у тестовій формі на платформі SE3N ЗНУ Moodle. Екзаменаційний тест містить 40 рівнозначних питань з усіх тем змістових модулів №1-4. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал, неправильна - у 0 балів. ПСКЗ вважається складеним, якщо студент набрав від 15 до 40 балів.		40

8. Рекомендована література

Основна:

1. Кваша С.М., Файчук О.М., Файчук О.В. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник. Київ : НУБіП, 2019. 282с.
2. Пазізіна К.В., Уніят А.В. Світова та Європейська інтеграція: навчальний посібник. Тернопіль, 2018. 260с.
3. Чужиков В.І. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 495 с.
4. Школьник І. О., Семенова А.Ю. Європейські студії у фінансах: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2019. 214 с.

Додаткова:

1. Євромапа України – 2: рейтинг європейської інтеграції областей. Київ : Центр «Нова Європа». 2020. 101 с.
2. Макогін З.Я., Атаманчук З.А. Оцінка торговельної ефективності України з країнами ЄС. *Бізнес Інформ*. 2020. №3. С. 16-25.
3. Куклін О.В., Пустовійт Р.Ф., Криворучко М.Ю. Економічна примітивізація як інституціональний виклик євроінтеграційних процесів. *Проблеми економіки*. № 4(46). 2020. С. 5-11.
4. Куклін О.В., Пустовійт Р.Ф., Криворучко М.Ю. Євроінтеграційні виклики України. *Бізнес Інформ*. №10. 2020. С. 14-21.
5. Pustoviit, R., Kuklin, O., Kryvoruchko, M. (2019) Institutional Approach to Analysis of Kleptocratic Economy in the Context of Europeanization. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol.5(4), pp. 203-211.
6. Kuklin, O., Kryvoruchko, M. (2019) Institutional Analysis of Interregional Socio-Economic Convergence in the Context of European Integration: Interdisciplinary Methodological Approach Development. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol.5(2) pp. 80-85.

Інформаційні ресурси:

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державам-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text (дата звернення: 22.08.2023).
2. EU4Business. Портфель ініціатив Європейського Союзу в країнах Східного Партнерства. URL: <https://eu4business.eu/uk> (дата звернення: 24.08.2023).
3. Євроінтеграційний портал. URL: <http://eu-ua.org/> (дата звернення: 25.08.2023).
4. Євроінтеграція. Матеріали офіційного веб-порталу КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/tag/yevrointegraciya> (дата звернення: 26.08.2023).